

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

56. An incidat in pœnas dictæ Bullæ promittens, vel dans aliquid pro
iustitia auferenda, vel diffierenda? Ex p. 7. t. 4. res. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

hūque ambiunt. Hæc Dicastillus. Vide etiam Sanch. in epist. tom. 1. lib. 2. cap. 3. d. 106. a. 5. ubi tenet, quod licet non sit completa promissio, inciditur in penas nostræ Bullæ Gregorianæ, si aliquid promittatur pro iustitia, vel gratia.

RESOL. LIV.

An ad inveniendas penas dictæ Bullæ Gregorianæ sufficiat, ut donum attingat quantitatem sufficientem ad constituendum peccatum mortale furti? Ex p. 7. tr. 4. Refol. 6.

§. 1. **A**ffirmativè respondet Bonacina tom. 3. disp. 2. q. 3. pum. 31. n. 13. Tum quia Summus Pontifex absolute, & sine distinctione has penas inungit dantibus, vel accipientibus, promittentibus, vel acceptantibus aliquid parvum, vel magnum; ubi autem jus non distinguit, neque nos distinguere debemus, nisi adsit iustificans ratio distinguendi, tum quia ad has penas incurrendas, eam rem sufficere censendum est, quæ in materia furti, vel sacrilegij, aut in aliis materiis notabilis iudicatur, nec incongruens est dicere id, quod est notabile & magnum, in materia aliarum virtutum conferri magnum, aut saltem parvum in hac materia, juxta mentem Summi Pontificis, prohibentis etiam promissionem rei parvæ; tum quia ferè numquam constaret aliquem his penis irretitum esse, si certa rei quantitas ad has penas incurrendas aliquid notabile censetur in materia furti, quia est contra domini voluntatem (furtum enim est rei alienæ invito domino) illique notabile incommodum affert spectatis regulis à nobis assignatis, in tractatu de restitutione. Ergo illud idem censetur notabile, aut saltem parvum, secundum hujus Extravagantis tenorem, quod est juxta recipientis voluntatem, illique notabile commodum asserre potest. Cæteras rationes videbis apud ipsum Bonacinam.

2. Sed his non obstantibus mihi placet opinio asserentium materiam constituentem peccatum mortale in terminis Bullæ citatæ esse relinquendam prudentis arbitrio; spectata, tum qualitate, dantis, & accipientis, tum gravitate gratiæ, aut iustitiæ de qua agitur, & aliis circumstantiis. Ita Molina suprâ. Azor. Navarr. citati, Menochius de arbitrariis, lib. 2. cent. 2. casu 145. nup. 4. Boccacius 1. par. de pactis, n. 31. Ideo juxta hæc sententiam non est admittenda quantitas, quæ alias sufficeret ad mortale furti, sed an res ejus momenti sit, quæ allicere possit, & pervertere accipientem. Si enim talis non sit, non censendum erit dantes, aut accipientes penas incurere. Addit Navarrus consequenter posse contingere inter personas tales tali loco, & tempore, ut date equum, non videatur sufficiens ad movendum, seu flectendum animum recipientis spectatis prædictis circumstantiis. Causa autem finalis hujus Extravagantis condendæ fuit, ne gratia, vel iustitia muneribus obtineretur; & hic, & nunc fieri potest, ut vim non habeat largitio unius equi.

3. Nec obstant contraria argumenta Bonacinæ: nam ad illa copiose, & doctè respondet Dicastillus de iust. lib. 2. tract. 1. disputat. 5. dub. 7. num. 203. & sequent. Ad illum, & non pigebit. Vide etiam nostrum P. Leonem de cens. resolut. 4. lit. B. ver. dantes, ubi Bonacinam impugnât, & docet secundum Sanctarellum non incurri censuras propter largitionem duorum, vel trium aureorum.

RESOL. LV.

An Cardinales includantur in penis dictæ Bullæ Gregor. X. II? Ex p. 7. tr. 4. Ref. 7.

§. 1. **R**espondeo probabiliter sustineri posse Cardinales nulla in parte ligari hac constitutione, cum sit pœnalis hæc constitutio, & odiosa, & in odium ligaturis Cardinalibus non veniant nomine Clericorum, nec ligentur legibus pœnibus, nisi exprimentur, quamvis legentur legibus divinis & naturalibus. Ita Bonacina pum. 31. n. 16. Dicastil. de iust. lib. 2. tr. 1. d. 106. disp. 2. q. 3. pum. 31. n. 16. Licet asserant & merito affirmativam sententiam esse tutiorem & probabiliorem, omnibus omnino pœnis illius Constitutionis ligari Cardinales, quia Cardinales comprehenduntur in Bullis, quando id quod prohibent est per se malum, aut erat, aliquo jure communi interdictum: sed in nostro casu prohibetur id quod erat vetitum de jure communi apud Extravagantem Bonifacij VIII. Ergo Cardinales in illa & nostra constitutione comprehenduntur: non audeo tamen contrariam sententiam tanquam improbabilem dampnare, & ego illam teneo cum Molina, & Navarro quoad penam beneficiorum, & officiorum obtentorum. Item à pena infamiz, & inhabilitatis ad beneficia, & officia, quia non est vetitum Papam viros tam qualificados tam gravi pœna punire.

RESOL. LVI.

An incidat in penas dictæ Bullæ promittens vel danti aliquid pro iustitia auferenda, vel differenda? Ex p. 7. tr. 4. Ref. 8.

§. 1. **N**egativè respondet Farinacius p. 3. q. 111. numer. 351. ubi sic ait: Quando pecunia daretur, & reciperetur non pro iustitia obtinenda, sed pro ea differenda, aut auferenda, secundum Ioan. Imol. Menac. in d. Extravag. 1. de sent. excom. in verbo sub generalibus, post med. vers. unde dato. Duplici motus ratione. Primò, quia lex loquens in uno casu non trahitur ad alium, & commodissime ff. de liber. & posthum. cap. si septem de rescript. in 6. Secundò, quia pœnalis constitutio extendenda non est, cap. penas, dist. 1.

2. Sed contrarium docet Scortia in Bullis Pontificis Epitom. 125. Theorem. 333. Filiucius tom. 1. tract. 15. cap. 6. numero 133. Boccacius de pactis part. 3. numero 77. & alij: quia qui dat aliquid pro iustitia auferenda vel differenda, obtinet gratiam. Ergo ligatur pœnis Bullæ.

RESOL. LVII.

An qui dat, vel promittit iudici, ut causam expediat, incidat in penas dictæ Bullæ? Ex part. 7. tract. 4. Ref. 9.

§. 1. **N**egativam sententiam tenet Farinacius par. 3. q. 111. n. 350. quando quis cum Iudice pacificetur aliquidve ipsi daret, aut promitteret, ut citius causam expediret, quam aliàs faceret, sine tamen aliquis præjudicio, & cum vera animi sinceritate, ut non ad alium effectum, nec ad iudicem corrumpendum sic dederit, aut promiserit. Tunc enim pactionem hanc jure naturæ non esse prohibitam, nec in foro fori, nec in foro poli probat Navar. in Constit. Greg. XIII. in 9. notabili num. 16. vers. Pactio vero facta ob causam